

21.12.2012 - Kraj osigurateljne civilizacije?

Neven Tišma

Radionica/seminar "Utjecaj presude Test - Achats na hrvatsko tržište osiguranja" - 11. srpnja 2012.

Nekoliko dimenzija problema za osiguratelje

APSTRAKTNI PROBLEMI

- Narušen princip zdravog razuma
- Osigurateljni ego

OPERATIVNI PROBLEMI

- Aktuarska dimenzija - kako izračunati nove 'unisex' premije
- Poslovna dimenzija
- Provedbena dimenzija
- Prelijevanje na druge rizične parametre

Nekoliko dimenzija problema

- **Narušen princip zdravog razuma**
 - Spol se kao faktor rizika koristi u korist žena:
 - U osiguranju motornih vozila
 - Zbog manjeg korištenja automobila žene su bolji rizici
 - Osiguranju života
 - Žene duže žive i premija za rizik smrti im je niža
 - Spol se kao faktor rizika koristi u korist muškaraca:
 - U rentnom osiguranju
 - Muškarci žive 5-7 godina kraće pa su im i mjesečne tj. godišnje rente veće uz isti ulog
 - ***Ukidanjem spola kao faktora rizika čini se svojevrsna diskriminacija jer će sada bolji rizici morati plaćati više kako bi lošiji rizici plaćali manje***
- **Osigurateljni ego**

Aktuarska dimenzija problema

- Kako izračunati nove 'unisex' premije
 - Obično **ponderiranje** odn. težinski prosjek
 - Mogućnost povećane antiselekcije
 - Uvođenje nekih novih, dozvoljenih parametara rizika poput pušenja ili zanimanja koji bi trebali stručno nadoknaditi pomanjkanje rizičnih parametara (*Preferred life*)
 - Uvođenje novih (nedozvoljenih) parametara koji bi na posredan način "vratili diskriminaciju"
 - "Ljudi koji imaju manji broj cipela duže žive i bolje voze"

Primjer promjene cijene kod klasičnog mješovitog životnog osiguranja

- Tablice CRO 01
- Pristupna dob 35 godina, trajanje 30 godina
- Osiguranja svota 15.000 EUR
- Mjesečna premija muškarci/danas: 41,7 EUR
- Mjesečna premija žene/danas: 38,7 EUR
- Unisex mjesečna premija (60:40) : 40,5 EUR
- Ovdje su razlike beznačajne
 - **Žene će plaćati cca 4,6% veću premiju**
 - **Muškarci cca 2,9% manju**

Primjer promjene cijene kod osiguranja za slučaj smrti

- Tablice CRO 01
- Pristupna dob 35 godina, trajanje 30 godina
- Osiguranja svota 25.000 EUR
- Mjesečna premija muškarci/danas: 21,7 EUR
- Mjesečna premija žene/danas: 10,4 EUR
- Unisex mjesečna premija (60:40) : 17,3 EUR
- Ovdje su razlike značajne
 - **Žene će plaćati cca 66% veću premiju**
 - **Muškarci cca 20% manju**

Primjer promjene cijene kod rentnog osiguranja

Neodgođena doživotna renta (*DAV 1994R*) uzeta u 65 godini

- Jednokratna premija 100.000 EUR
- Mjesečna renta sada:
 - Muškarci 371 EUR
 - Žene 335 EUR
- Unisex mjesečna renta (50%:50%)= 353EUR
 - Samo zbog uvođenja Direktive žene mogu očekivati cca 5% veću rentu (*muškarci cca 5% manju*)
- Realno očekivati drukčije pondere s obzirom na moguću antiselekciju
 - Realno muškarci cca 7% manju mirovinu, žene cca 3% veću
 - No neki stručnjaci predviđaju da će unisex rente/mirovine biti negdje na razini sadašnjih ženskih mirovina

Utjecaj na osigurateljno tržište u Hrvatskoj

- **Manji utjecaj kod mješovitih životnih osiguranja i fondpolica**
 - Takve police čine najveći dio produkcije hrvatskih osiguratelja pa se sukladno tome i ne očekuje preveliki utjecaj uvođenja *unisex* tarife.
- **Veća kod osiguranja za slučaj smrti . . .**
 - Osiguranje za slučaj smrti postaje sve popularnije u zemljama Srednje Europe i u idućih 10-ak godina to će biti slučaj i u Hrvatskoj
- **Utjecaj na mirovinu iz trećeg stupa**
 - Prema Zakonu o MOD-ovima *unisex* tarifa obavezna u II stupu
 - Vjerojatna obavezna primjena *unisex* tarife u trećem stupu:
 - Samo zbog primjene Direktive žene mogu očekivati cca 5% veću mirovinu iz III stupa (*muškarci cca 5% manju*)
- U Hrvatskoj se spol kao faktor rizika koristi **u kasku** kod malog broja osiguratelja koji će se morati prilagoditi.

Poslovna dimenzija problema u Hrvatskoj

- Hrvatski osiguratelji moraju do 30.06.2013 godine završiti s prodajom osigurateljnih proizvoda koji koriste spol kao faktor rizika.
- Dodatni troškovi razvoja i implementacije (IT, prodaja itd.) novih proizvoda.
 - Dodatni oportunitetni troškovi
- Poslovne mogućnosti mogu se podijeliti na
 - one prije 30.06.2013 i obuhvaćaju eventualni **cros-selling i up-selling**
 - one poslije uvođenja obavezne unisex tarife gdje su mogući određeni **napadi na portfelje konkurenata**, prije svega u dijelu riziko polica

Provedbena dimenzija problema

- Zakonski okvir
 - Uvođenje s pomakom od 6 mjeseci u odnosu na ostale članice EU
 - Mogućnost učenja i korekcije na tuđim pogreškama
 - S posebnim naglaskom na moguće implikacije na postojeće ugovore i eventualne promjene po njima
 - U budućnosti omogućiti promjene po **postojećim** policama **bez obaveznog** korištenja unisex tarife
- Promjena cjenika
- Implementacija u IT sustav i u prodaju
- Prilagodba prodajnih kanala novonastaloj situaciji

Preljevanje principa na druge rizične parametre

- **Dob, invaliditet i zdravstveno stanje**
 - To bi uzrokovalo produbljivanje svih navedenih problema
 - Recentne informacije govore o tome da do toga ipak neće doći
 - Prema nekim tumačenjima nema eksplicitne diskriminacije
 - S druge strane, što su ljudi stariji imaju više novaca
 - Interesi starije (bogatije) populacije mogu biti od presudnog utjecaja

Zahvaljujem na pažnji

neven.tisma@kd-life.hr